

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 stycznia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 15 z Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, z późno zm.) w związku z art. 83 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266, z późno zm.) zobowiązał V. T. do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń postojowych wypłaconych 29.05.2020 r, 15.06.2020 r, w łącznej kwocie 1416,70 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, naliczonymi od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu wypłaty świadczenia postojowego do dnia zwrotu. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, iż 20.05.2020 r płatnik A. sp. Z z oo złożył za ubezpieczonego wniosek o świadczenie postojowe. We wniosku wskazano przychód w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia – 1371,65 zł. Na podstawie tego wniosku oddział wypłacił świadczenie postojowe w wysokości 2080 zł, następnie wystąpił o kontynuację świadczenia postojowego we wniosku z dnia 8.06.2020 r i otrzymał świadczenie 15.06.2020 r. W wyniku postępowania wyjaśniającego ustalono, że płatnik wskazał niewłaściwą kwotę przychodu za miesiąc poprzedzający miesiąc złożenia wniosku – 1371,65 zł zamiast 348,50 zł. Na podstawie poprawnie wypełnionego wniosku oddział mógł wypłacić świadczenie postojowe w łącznej kwocie w wysokości 2743,30 zł. Wobec powyższego ubezpieczony jest zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w wysokości 1416,70 zł. (decyzja k. 7 akt ZUS)

Od powyższej decyzji odwołanie wniósł ubezpieczony, wnosząc o zmianę decyzji i zwolnienie z obowiązku zwrotu spornej kwoty, podnosząc, że co prawda organ rentowy nie wskazał, z jakiego powodu przyjął, że płatnik wskazał nieodpowiedni przychód, to zdaniem wnioskodawcy przyczyną jest niewłaściwe przyjęcie przez organ rentowy daty, w jakiej został złożony wniosek. W ocenie ubezpieczonego datą złożenia wniosku przez osobę uprawnioną jest data jego złożenia u zleceniodawcy jako pośrednika. Przekazanie wniosku do ZUS przez zleceniodawcę ma już wyłącznie charakter formalno – techniczny. (odwołanie k. 3)

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w zaskarżonej decyzji, podnosząc, iż w związku z tym, że wniosek został złożony przez płatnika w maju 2020 r, winien być wzięty pod uwagę przychód z miesiąca kwietnia, a nie z marca, zatem pobrane świadczenie było w części nienależne (odpowiedź na odwołanie k. 8)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił, co następuje:

We wniosku o świadczenie postojowe w związku z przeciwdziałaniem skutkom wywołanym C. -19 z dnia 30.04.2020 r dla umów cywilnoprawnych, wskazano, że (...) sp. Z oo łączy umowa zlecenie z dnia 23.01.2020 r, nastąpiło ograniczenie wykonywania umowy, miesięczny przychód, który wynika z umowy to 1371,65 zł, przychód osiągnięty w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku wyniósł 1371,65 zł. Ubezpieczony oświadczył zleceniobiorcy, że nie podlega ubezpieczeniu z innego tytułu, wysokość uzyskanych przychodów z innych umów cywilnoprawnych w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku wynosi 0 zł. /wniosek – k. 2 akt ZUS/

Wniosek wpłynął do ZUS w dniu 21 maja 2020 roku.

/okoliczność bezsporna/

W dniu 8.06.2020 r ubezpieczony złożył wniosek o świadczenie postojowe na kolejny okres.

/wniosek – k. 1/

Przychód wnioskodawcy za marzec 2020 r wyniósł 1371,65 zł, a za kwiecień 348,50 zł.

/okoliczność bezsporna/

Przy przyjęciu, że wniosek został złożony w dniu 30. 04.2020 r świadczenia wnioskodawcy nie byłyby nienależne.

/okoliczność przyznana przez organ rentowy/

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych, odwołanie jest zasadne.

Prawo do świadczenia postojowego wynika z ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (poz. 374). Świadczenie to przysługuje, gdy w następstwie wystąpienia (...)19 doszło do przestoju w prowadzeniu działalności odpowiednio przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą albo przez zleceniodawcę lub zamawiającego, z którymi została zawarta umowa cywilnoprawna w rozumieniu art. 15zq ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy covidowej.

Zgodnie z art. 15zq ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, osobie wykonującej umowę agencyjną, umowę zlecenia, inną umowę o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowę o dzieło przysługuje świadczenie postojowe.

Osobie wykonującej umowę cywilnoprawną świadczenie postojowe przysługuje, jeżeli:

- 1) umowa cywilnoprawna została zawarta przed dniem 1 kwietnia 2020 r.
- 2) przychód z umowy cywilnoprawnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, nie był wyższy od 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku;
- 3) nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu (ust. 5).

Zgodnie z art. 15 zs ustawy covidowej, ustalenie prawa do świadczenia postojowego następuje na wniosek osoby, o której mowa w art. 15zq ust. 1, zwanej dalej "osobą uprawnioną", składany do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ust. 1). W przypadku osoby wykonującej umowę cywilnoprawną wniosek składany jest za pośrednictwem odpowiednio zleceniodawcy lub zamawiającego. Oznacza to, że wniosek pochodzi od zleceniobiorcy, a jedynie jego "przekazicielem" jest płatnik - w tym przypadku zleceniodawca. Odpowiednio zleceniodawca lub zamawiający załącza do wniosku:

- 1) oświadczenie potwierdzające:
 - a) niedojście do skutku lub ograniczenie wykonywania umowy cywilnoprawnej z powodu przestoju w prowadzeniu działalności, o którym mowa w art. 15zq ust. 3,
 - b) datę zawarcia i wysokość wynagrodzenia z tytułu umowy cywilnoprawnej,
 - c) uzyskanie przez osobę wykonującą umowę cywilnoprawną w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, przychodu nie wyższego niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku,
 - d) otrzymanie oświadczenia od osoby wykonującej umowę cywilnoprawną, że nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu oraz o wysokości uzyskanych przychodów z innych umów cywilnoprawnych;

2) kopię umów cywilnoprawnych.

Jak wynika z regulacji pkt d), to zleceniobiorca składa oświadczenie o niepodleganiu ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu oraz o wysokości uzyskanych przychodów z innych umów cywilnoprawnych.

W ocenie Sądu więc data takiego oświadczenia - a więc jednocześnie wniosku osoby ubiegającej się o świadczenie jest decydująca przy ocenie uprawnienia do świadczenia postojowego. Według tej daty organ rentowy winien badać, czy ubiegający się o świadczenie podlega czy też nie tym ubezpieczeniom. W tym dniu bowiem ubezpieczony składa oświadczenie o określonej treści, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywego oświadczenia. Składa więc wniosek do zleceniodawcy, który następnie przekazuje wniosek do organu rentowego, a więc w istocie wykonuje czynność o charakterze technicznym.

Ubezpieczony nie ma żadnego wpływu na to, w jakim terminie wniosek zostanie przekazany do organu rentowego. A obowiązująca w tamtym okresie regulacja nie dawała możliwości składania wniosku bezpośrednio przez ubezpieczonego (mógł być złożony wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego za pomocą profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo wykorzystując sposób potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych udostępniony bezpłatnie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w systemie teleinformatycznym, tylko w przypadku odmowy złożenia wniosku przez zleceniodawcę w sposób wskazany w art. 15zs ust. 2, osoba uprawniona, która jest zleceniobiorcą, może złożyć wniosek o świadczenie postojowe do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, z czym nie mamy do czynienia w niniejszym postępowaniu).

Przyjmując interpretację organu rentowego, przekazanie wniosku z opóźnieniem narażałoby ubezpieczonego na kolejne konsekwencje, albowiem w związku z upływem czasu, jego oświadczenie co do braku innego tytułu do ubezpieczenia mogłoby okazać się nieaktualne. Przedstawienie przez płatnika wniosku do organu rentowego z opóźnieniem, nie może wywoływać negatywnych konsekwencji dla rzeczywistego uprawnionego, bo w momencie złożenia wniosku nie ma on wpływu na jego dalszy los.

Skoro zatem w niniejszym postępowaniu płatnik – zleceniodawca w dniu 21 maja 2020 r dostarczył do ZUS wniosek o ustalenie prawa do świadczenia postojowego ubezpieczonego, złożony przez niego w dniu 30 kwietnia 2020 r, to według tej daty należy dokonać oceny przesłanek prawa do świadczenia, w tym wysokości osiąganego przechołu w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku, w tym przypadku w marcu 2020 r.

W konsekwencji, nieuprawniony pozostaje wniosek zawarty w zaskarżonej decyzji, że we wniosku został wskazany przychód z nieprawidłowego miesiąca, a tym samym, że wnioskodawca pobrał nienależne świadczenie w rozumieniu art. 15 zx ust. 2 pkt.3 ustawy covidowej (świadczenie wypłacone w kwocie wyższej niż należna).

Mając na względzie powyższe, Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że wnioskodawca nie ma obowiązku zwrotu pobranych świadczeń postojowych wypłaconych 29.05.2010 r i 15.06. 2020 r w łącznej kwocie 1416,70 zł wraz z ustawowymi odsetkami.